

II. Analýza textu Dava Foremana¹

A dostáváme se k textu Dava Foremana².

Rád bych pohovořil o několika věcech, které nás podle mého názoru definují. Nebudu je uvádět v žádném pevně stanoveném pořadí, snad s výjimkou první a poslední, které jsou patrně ty nejdůležitější.

První z nich je prostě Earth First! Jsme totiž přesvědčeni, že při každém rozhodování, činu a myšlence musíme v první řadě dbát na zájmy Země. Jak řekl Aldo Leopold: „Věc je správná, pokud směřuje k podpoře celistvosti, stability a krásy biotických systémů. Věc je špatná, pokud směřuje k něčemu jinému.“ Zamysleme se nad všemi našimi etickými soustavami, zlatými pravidly, příkazy a zákazy, a dojdeme k tomu, že záleží jen na jediném. Je to příkaz, který skutečně něco znamená. Země především! Nikoli „lidé především“, nikoli „General Motors především“, nikoli „vláda Spojených států především“, nikoli „moc všem lidem především“, ale Země především!

Další okolností je, že nestojíme o to, abychom byli důvěryhodnými a legitimními partnery pro bandu lupičů, kteří řídí tuto planetu. Je nám jedno, že nás senátor James McClure nebo ministr vnitra Donald Hodel nechtějí vpustit do své kanceláře, protože oni nemají naši důvěru. Jsou pro nás jen partičkou lumpů, kteří mají moc a kteří řídí běh některých věcí, ale kteří nemají morální právo řídit nás. Proč bychom se tedy měli starat o to, zda jsme legitimní? Zda jsme důvěryhodní? Zda se některý kongresman či správce lesa uráčí s námi mluvit? To oni nemají naši důvěru. Nenechejme se do toho vtáhnout. Pravda je na naší straně. Pokud chtějí mít pravdu oni, ať přijdou za námi a snaží se získat naši důvěru.

Další věc je, že nabízíme zásadní zpochybnění a kritiku industrialismu, „pokroku“ a technologie. Jsme tedy luddisté? To tedy rozhodně ano! Líbí se nám pohled na hořící buldozer? MILUJEME pohled na hořící buldozer! V uplynulých 16 000 letech jsme na této planetě nečinili žádný pokrok. Skutečný pokrok, jediná správná technologie, jediný dobrý

¹ ¹ Dave Foreman je – jak jsme uvedli již dříve – zakladatelem a dlouhodobým předsedou hnutí Earth First!. Zároveň však po dlouhou dobu rediguje významný časopis Earth First!, který je jedním z pilířů hlubinné ekologie ve Spojených státech. Uvádíme asi nejzásadnější Foremanův článek z roku 1987. Viz Foreman, D. We are not a debating society. *Earth First!: The Radical Environmental Journal*, 1992, roč. 8, č. 2, s. 8,9. Význam článku zdůrazňuje i to, že jej EF! otisknul znovu právě v roce 1992. Jak říká sám Foreman – je to trest aktivistické hlubinné ekologie.

² Samozřejmě existují i jiné významné Foremanovy texty např. Foreman, D. Confessions of an Eco-Warrior. New York, Harmony Books 1991; či Foreman, D., Bookchin, M. Defending the Earth: A Dialogue Between Murray Bookchin and Dave Foreman. Boston, South End Press 1991; Foreman, D. What Is Happening to Our Movement? *Earth First!: The Radical Environmental Journal*, 1992, roč. 7, č. 8, s. 31, 32; a další články v časopise Earth First!, článek „We Are Not Debating Society“ (Nejsme diskusní společnost) se však významem pro hnutí i svojí kompaktností stává nejreprezentativnějším.

nástroj vyvinutý od vynálezu atlatlu je francouzský klíč. Nestyd'te se, nebojte se a nebuďte na rozpacích, pokud vás někdo nazývá luddity nebo zpochybňuje vaši kritiku technologie. Jsme proti technologii. Někdo musí být proti technologii.

Jsme také toho názoru, že lineární logika a racionalita nejsou jediným možným způsobem myšlení. Aritmetiku potřebuji jen proto, abych si spočítal, kolik jsem měl v životě ženských, nebo abych zjistil, kolik piv mi zůstalo v lednici. Dá se přemýšlet i jinak než jen levou hemisférou. Je to emocionální, intuitivní a – v našem pokřiveném a sexistickém světě – ženský způsob uvažování: musíme se vrátit k mysli, která je součástí celé Země. Není to jen otázka intuitivního uvažování, není to jen otázka mozkové kůry plazů – venku totiž myslí kaňon, obloha, mraky i stromy. Nemůžeme do toho prostě vstoupit a vnést do všeho racionální logiku, fakta, čísla, ekonomii, zákony. Tyto věci totiž nemají význam. Význam má moudrost stromů. Zanícení, které cítíte v srdci. Jsme emocionálně založení a jsme na to hrdí. Někdy jsme iracionální a i na to jsme hrdí. Někdy jsme tajemní a záhadní, jindy se spojíme s něčím, co je větší než my. Nepotřebujeme k tomu kapesní kalkulačky. Když vám tedy říkají, že jste iracionální, nedělejte si s tím starosti. Jsme iracionální a hrdí.

Uvědomujeme si také, že i když máme rádi tuhle partu tří nebo čtyř set lidí, přestože máme rádi tyhle cvoky, je nás na naší planetě zatraceně moc. Přelidnění je problém. Zítra, 11. července, se prý má narodit dítě, kterým se dovrší počet pěti miliard lidí na světě. Ano, na této planetě je hodně problémů, které způsobili lidé. Jedním z těch závažných je přelidnění – je nás prostě moc.

Další okolností je, že nejsme v politickém spektru. Prý „podrýváme dominantní paradigma“. Jsme proti všemu platonickému kacířství. Křesťanství, marxismus, světský humanismus. Nestojíme vpravo, nestojíme vlevo, nestojíme uprostřed, nestojíme dokonce ani vpředu či vzadu. My dokonce ani nehrajeme tu hru. Musíme překročit hranice starého opotřebovaného levičáctví, pravičáctví a dalších politických představ. Přicházíme s něčím novým. A i to je staré 16 000 let.

Dalším principem, který není vždy snadné dodržet, je nestavět žádnou skupinu lidí na piedestal. Jakoukoli etnickou nebo politickou skupinu či třídu. Někdy to vypadá opravdu dobře – postavit na piedestal vesnický proletariát. Jsou to přece „hodní dřevorubci“ a „charakterní chlapíci“ vykořisťování společností. Nebo sundat z piedestalu naši skupinu. Všichni jsme lidské bytosti. Je rasistické a zavání to třídním hodnocením, pokud od některé

skupiny lidí více očekáváme nebo jí více dáváme. Všichni žijeme na této planetě, všichni způsobujeme potíže, všichni musíme pracovat společně.

Další veličinou, a velmi zásadní, která je jádrem naší filosofie, je podle mého mínění idea biocentrismu, neboli skutečné vnitřní hodnoty. Myšlenka, že všechny věci mají neodmyslitelnou hodnotu, že jsou důležité samy pro sebe. S tím úzce souvisí idea, že člověk není měřítkem všech věcí. Že neurčujeme hodnotu čehokoli podle prospěchu, který to může lidem přinést. Věci existují samy o sobě, a ne kvůli lidem. Nemusíme o tom vůbec diskutovat, neboť se domnívám, že je to motivace nás všech: uznání vnitřní hodnoty.

Další veličinou je přesvědčení, že skutečným světem je volná příroda. Betonové krabice, ve kterých žijeme, dálnice, města, venkovské oblasti – nic z toho není skutečným světem. Vaše zaměstnání v Los Angeles, v New Yorku nebo Bozemanu není skutečným světem. Co je skutečný svět? Je to přírodní a funkční ekosystém. Je tam venku, v prostoru evoluce. Volná příroda je podstatou všeho, oč usilujeme a po čem se pídíme. Přírodní rozmanitost. Nejsme skupinou environmentalistů. Ti se starají o to, jak narušené životní prostředí ohrožuje zdraví lidí. Starají se o čistý vzduch a čistou vodu kvůli blahu lidstva a ptají se nás, proč se staráme o něco tak okrajového a nepodstatného jako je volná příroda. O něco tak elitářského jako je divočina. Něco vám povím. Veverka v rezervaci Kaibab si nemyslí, že divoká příroda je něco elitářského. Volná příroda je podstatou všeho. Je to skutečný svět. Naším cílem je, aby nastal den, kdy se v žádné řeči světa nebude vyskytovat označení pro „volnou přírodu“, protože všechno je volná příroda – a prostě jenom je.